

- створення єдиної системи регулювання діяльності рейтингових агентств;
- створення у фінансовій сфері нової міжнародної організації (або реорганізація однієї з існуючих), члени якої при здійсненні регулятивної, фінансової, а можливо, й фіскальної політики дотримувалися б спільних правил.

Отже, можемо зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку міжнародних фінансових відносин основним завданням ефективного функціонування геофінансового механізму є удосконалення механізмів світового й регіонального регулювання фінансових потоків.

*М.І. Макаренко, д-р екон. наук, проф.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Подолання згубних наслідків світової фінансово-економічної кризи в Україні значною мірою залежить від темпів відновлення повноцінної діяльності банківської системи та фінансового ринку як всередині країни, так і на міжнародному рівні. Мляве економічне зростання світової економіки та стриманий розвиток міжнародних фінансових ринків гальмують збільшення експортного виробництва, сковують ресурсну базу інвестиційних процесів вітчизняної економіки. Тому відновлення глобальної фінансової стабільності сприятиме життєдайному розвитку національних господарств.

На мегарівні проблемою відновлення глобальної фінансової стабільності опікуються як міжнародні фінансові організації на кшталт МВФ чи Світового банку, так і новосформована інституція – Рада з фінансової стабільності. Ще в 1999 р. за рішенням міністрів фінансів та керівників центральних банків країн “Великої сімки” було створено Форум з фінансової стабільності, покликаний стояти на сторожі викликів глобальної фінансової турбулентності. Проте на той час робота Форуму не набула належного розвитку і практично не відіграла істотної ролі в попередженні криз.

На саміті голів держав і урядів “Великої двадцятки” 2 квітня 2009 р. була прийнята “Декларація зі зміцнення фінансової системи”, де визнавалася необхідність забезпечення фінансової стабільності шляхом розвитку регулювання і нагляду, сприяння утворенню рівних умов на основі узгодженого їх здійснення в різних секторах та юрисдикціях. Тоді ж згаданий Форум був реорганізований у Раду з фінансової стабільності (РФС) з розширеними повноваженнями. До складу РФС

увійшли представники центральних банків, міністерств фінансів, казначейств та органів банківського нагляду з різних країн та організацій. До кожного із самітів “двадцятки” РФС готує звіти за заздалегідь визначеною тематикою, обумовленою вимогами учасників саміту.

У серпні 2010 р. з представників РФС та Базельського комітету з банківського нагляду була сформована група макроекономічної оцінки, яка підготувала попередню доповідь “Оцінка макроекономічного впливу переходу до більш жорстких вимог щодо капіталу і ліквідності”. Необхідність такого аналізу зумовлена, з одного боку, потребами підвищення нормативних показників з капіталу та ліквідності для банків різних країн задля зниження ризиків фінансової нестабільності в майбутньому, а з іншого – наступним скороченням ділової активності, яке зумовлене зменшенням обсягів кредитування реального сектора банківськими установами, чим мотивують банкіри-практики, опираючись посиленню нормативів достатності капіталу та ліквідності.

Аналітики групи макроекономічної оцінки виходили з двох базових сценаріїв запровадження підвищених вимог до капіталу та ліквідності – дворічного та чотирирічного. Очевидно, швидке втілення нових нормативів буде сильнішим шоком для реального сектора і фінансових ринків, тоді як розосереджене в часі подовжить адаптивний період і є більш прийнятним для суб’єктів господарювання. Скориставшись потужним математичним апаратом, фахівці отримали наступні неоднозначні результати.

Група експертів Базельського комітету дійшла висновку, що існує ряд переваг від підвищення мінімальних вимог до капіталу та ліквідності з їх поточного рівня до більш високого, що підвищить безпеку і безперервність функціонування глобальної банківської системи. Ці переваги нагромаджуються шляхом зниження імовірності фінансових криз і шоків національного виробництва. Отримані вигоди значно перевищують рівень можливих втрат, зумовлених рестрикційним характером запропонованих заходів.

*І.О. Макаренко, аспірант,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ГІПОТЕЗА ЕФЕКТИВНОГО РИНКУ ТА ПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Під впливом світової фінансової кризи, що продемонструвала накопичення критичного рівня системного ризику, в умовах недооцінки моральних ризиків учасниками ринку похідних фінансових інструментів